

В І Д Г У К
на дисертаційне дослідження
СВИРИД ІВАННИ ЄВГЕНІВНИ
«Менеджмент спеціальних подій в культурно-дозвіллевій
діяльності закладів клубного типу в Західній Україні кінця ХХ –
початку ХХІ століть: теорія і регіональна практика»,
представлене на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 034 - Культурологія

Актуальність дисертаційного дослідження Свирид І. Є. «Менеджмент спеціальних подій в культурно-дозвіллевій діяльності закладів клубного типу в Західній Україні кінця ХХ – початку ХХІ століть: теорія і регіональна практика», пов'язана не лише з потребами управлінської практики, але й з необхідністю оптимізувати соціально-культурні процеси. Тому дисертація, що виноситься на захист, є своєчасною, нагальною, особливо з урахуванням потреби вироблення рекомендацій щодо відновлення соціокультурної галузі України у повоєнний період.

Об'єктом дослідження виступає культурно-мистецька галузь Івано-Франківської, Тернопільської, Львівської областей в цілому та культурно-дозвіллева діяльність закладів клубного типу зокрема. Предметом дослідження визначено теоретичні та практичні аспекти менеджменту спеціальних подій у культурно-дозвіллевій діяльності закладів клубного типу в Західній Україні кінця ХХ – початку ХХІ століть. Відповідно до них сформульовано мету дослідження, що полягає у «вивченні й узагальненні основних тенденцій організації та закономірностей розвитку культурно-дозвіллевої діяльності клубних закладів Західної України кінця ХІХ – початку ХХІ століть, у розробці рекомендацій творчого використання їх досвіду в соціокультурній діяльності регіону (на матеріалах Івано-Франківської, Тернопільської, Львівської областей)».

Для досягнення мети і реалізації поставлених завдань дисертації залучено розлогий комплекс методів (джерелознавчий, емпірико-теоретичний, аналітичний, наукової реконструкції, систематизації та

узагальнення тощо), а також використано міждисциплінарний, конкретно-історичний, культурологічний, соціологічний, системно-структурний, інституційний та порівняльний підходи.

Звернення до сучасних і класичних напрацювань дало змогу Свирид І. Є. сповна здійснити історичну ретроспективу, а також розкрити реальний стан, специфіку та стратегічні напрями функціонування клубних закладів Західної України, охарактеризувати тенденції менеджера сучасного закладу культури та проблеми його підготовки; обґрунтувати значущість івент-технологій у контексті роботи закладів клубного типу.

Новизна отриманих результатів полягає у тому, що дисертанткою:

- проаналізовано й узагальнено теоретико-практичний досвід event-технологій в культурно-дозвілєвій діяльності закладів клубного типу в Західній Україні кінця XX – початку XXI ст.;

- обґрунтовано історичну ретроспективу становлення клубних закладів західноукраїнського регіону у XIX – XXI ст., встановлено їх періодизацію та типологію; охарактеризовано діяльність, розвиток та культурний потенціал клубних закладів;

- визначено стратегічні перспективи системи функціонування клубних закладів;

- висвітлено практичну значущість event-технологій в культурно-дозвілєвій діяльності як провідного виду діяльності закладів клубного типу;

- визначено роль масових свят у системі event-технологій в культурно-дозвілєвій діяльності;

- виявлено значущість концертної діяльності, розважальних шоу, конкурсів та фестивалів в контексті сучасних перетворень для закладів культури клубного типу;

- уведено до наукового обігу й проаналізовано значну кількість нових для культурології наукових джерел, документів та фактів;

- розроблено методично-практичні рекомендації для застосування досвіду в клубній діяльності;

- проаналізовано мережу клубних закладів Івано-Франківщини, Тернопільщини, Львівщини, їх кадровий склад, відомості про матеріально-технічну базу та фінансування у 2018-2022 рр.;

- здійснено класифікацію клубних формувань; уточнено зміст категорії «менеджмент», запропоновано новий погляд на event-технології в культурно-дозвіллевій діяльності;

- набуло подальшого розвитку вивчення event-технологій в культурно-дозвіллевій діяльності закладів клубного типу в Західній Україні кінця ХХ – початку ХХІ ст. (С. 18-19).

Дисертаційна робота містить анотацію, вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел та додатків. Загальний обсяг дисертації становить 309 с., серед яких основний текст складає 190 с.

У першому розділі дослідження здійснено характеристику теоретичних підходів до дослідження подієвої культури, що реалізується у закладах клубного типу, та розкрито джерельну базу дисертації.

Другий розділ дисертації присвячено питанням становлення, функціонування та розвитку закладів клубного типу в Західній Україні. Свирид І. Є. запропоновано й обґрунтовано авторську хронологію розвитку клубних закладів (Розділ II, С.66-96), обґрунтовано перспективи системи функціонування клубних закладів культури Західної України; здійснено професійну характеристику менеджера сучасного закладу культури.

У третьому розділі конкретизовано напрями і види діяльності сучасних клубних закладів; запропоновано класифікацію форм клубних об'єднань; проаналізовано сучасні культурні практики, що застосовуються у роботі клубних закладів; окреслено можливості та обмеження проектного підходу в клубній роботі.

Приємно вражає апробація результатів дисертаційного дослідження та оприлюднення наукового доробку в трьох статтях у наукових фахових виданнях; у статті, що надрукована в зарубіжній періодиці; у восьми статтях, що видруковані у фахових виданнях України, а також підтверджені у наукових заходах різного формату (12 оприлюднених доповідей на Міжнародних та 8 – на Всеукраїнських науково-практичних конференціях, на 4 звітних університетських та регіональних конференціях, а також на 17 форумах, вебінарах, лекторіях, семінарах, тренінгах).

Список використаних джерел свідчить про всебічне залучення до роботи законодавчих та нормативних документів, які регулюють питання загальнодержавної та регіональної політики у галузі культури і мистецтв, державної підтримки клубних закладів, мистецьких формувань і аматорських колективів (нормативи, платні послуги, звання тощо).

Досягнуті результати підкріплено відповідними додатками (відомості про впровадження результатів дисертаційного дослідження у Навчально-методичному центрі культури і туризму Прикарпаття, у Фаховому коледжі культури і мистецтв (м. Калуш), аналіз стану закладів культури, мистецтва, фізкультури та спорту за регіонами України у 2010–2017 рр. в цілому, а також статистичні дані мережі клубних закладів та аматорських формувань, їхні кадрові, фінансові, матеріально-технічні ресурси на Львівщині, Тернопільщині та Івано-Франківщині у 2019–2022 рр.; інформаційні заходи, благодійні івенти та культурно-мистецькі проекти).

Значна частка додатків підтверджує особисту участь дисертантки у якості не лише організатора заходів та івент-менеджера, але й викладача. Зокрема, матеріали дисертації використовуються у викладанні таких освітніх компонент як «Дозвіллезнавство», «Основи менеджменту соціокультурної діяльності», «Навчальна практика з менеджменту», «Організація івент-заходів, інноваційні підходи в організації культурно-

дозвіллевої діяльності» у Фаховому коледжі культури і мистецтв (м. Калуш).

Слід також констатувати, що винесені на захист положення наукової новизни послідовно відбиті у тексті роботи.

Не зважаючи на позитивну оцінку дисертаційного дослідження, варто висловити певні зауваження.

1. Не зрозуміло, чому дисертантка оминула увагою діяльність закладів клубного типу під час світової пандемії та під час війни в Україні. Адже саме ці роки визначатимуть напрями функціонування та розвитку означених інституцій у найближче десятиліття.

2. Список використаних джерел складається із 182 позицій і повністю відповідає тематиці дисертації. Водночас, хотілося б зауважити, що значна кількість джерел – це навчальні посібники, навчально-методичні праці та матеріали з інтернету. Було б не зайвим зробити наголос на суто філософських, культурологічних, історичних наукових працях, архівних даних, що ґрунтовно доповнювали б висвітлення означеної у дисертаційному дослідженні проблематики. Тим паче, що дисертанткою наголошується на тому, що «методологічну базу дисертації складають наукові праці з філософії, соціології, культурології, менеджменту, мистецтвознавства» (Вступ, С. 20).

3. Хоча загальні висновки повністю відповідають сформульованим у вступі роботи завданням, деякі позиції дисертанткою розкрито доволі поверхово. Наприклад, у загальних висновках зазначено, що «масові свята у системі event-технологій є провідною формою діяльності закладів культури клубного типу і виконують ряд важливих функцій» (Висновки, пункт 4). Але при цьому зазначаються лише такі функції як задоволення потреб у відпочинку та розвагах й розвиткові людських здібностей. Хоча у самій роботі доволі ґрунтовно розкрито і функції, й завдання масових свят (підрозділ 3.2 «Масові свята у системі

event-технології»). До того ж, не зрозуміло, чому робота не містить висновки до підрозділів з підсумованими результатами.

Проте, зазначені зауваження не впливають на належний науковий рівень запропонованої до захисту дисертаційної роботи.

Вважаю, що дисертаційне дослідження Свирид І. С. «Менеджмент спеціальних подій в культурно-дозвіллевій діяльності закладів клубного типу в Західній Україні кінця ХХ – початку ХХІ століть: теорія і регіональна практика» виконане на належному науковому рівні, не порушує принципів академічної доброчесності та є завершеним дослідженням, сукупність теоретичних і практичних результатів якого розв'язує ряд наукових завдань, що має істотне значення для галузі 03 «Гуманітарні науки».

Дисертаційна робота за актуальністю, практичною цінністю та науковою новизною повністю відповідає вимогам чинного законодавства України у пп. 6-9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а Свирид Іванна Євгенівна заслуговує на присудження ступеня докторки філософії у галузі знань 03 «Гуманітарні науки» за спеціальністю 034 «Культурологія».

*Докторка культурології, професорка,
професорка кафедри івент-менеджменту
та індустрії дозвілля КНУКіМ*

Ірина ПЕТРОВА

